

JAKO JINÉ NÁRODY

I. ČTENÍ Z BIBLE

1. Samuelova 8,1–22

II. ČTENÍ Z BIBLE

1. Samuelova 8,5.19b–20

Prohlásili: „(...) Ať je nad námi král! I my chceme být jako všechny ostatní národy.”

KÁZÁNÍ

Minulou neděli jsme slyšeli příběh o porážce Izraele a ztrátě truhly smlouvy. O marnosti spoléhání na náboženské rekvizity a obřady tam, kde není poslušná a výlučná víra a důvěra v Hospodina. O krizi, do které se dostal Boží lid falešným spoléháním na falešné opory.

Po dvaceti letech přišlo veliké duchovní obrození. Lid se roztoužil po Hospodinu. Zachvátilo je to všechny. Byla to krásná doba, čas velikého duchovního probuzení. Doba, po níž toužíme a kterou čekáme. Doba, kdy lidem začalo být Boží slovo velmi drahé a vzácné, kdy přišel hlad po Božím slovu. Doba, kdy lidé zasvěcovali svá srdce a celý život do služby Bohu, kdy odhazovali modly a chtěli vědomě celou bytostí patřit Bohu.

Jaká radost musela zářit Samuelovi z očí, když viděl, že jeho práce nebyla marná. Pro každého, kdo rozsévá drahé Boží símě, je to obrovská radost, když vidí, jak přichází doba uchvácení a roztoužení pro Boha.

Bylo by krásné, kdyby to tak zůstalo.

1.

Další vyprávění nám ale ukazuje velmi důležitou věc, která platí v duchovním životě podobně, jako v jiných oblastech.

Mezi fyzikálními zákony najdeme také zákon o entropii. Říká, že vše postupně směřuje k čím dál větší neuspořádanosti, že vše jde vstříc chaosu, svému zániku, umírání, samovolné destrukci.

Když se podíváme na hory, každý rok z nich kousek ubývá erozí, větry a řeky je postupně odnášejí. Jednou, samozřejmě po velmi dlouhé době, už nebude žádná hora – pokud nenastane nové vrásnění, nová sopečná činnost. To je zákon entropie. A tak to platí o všem. Ne vývoj k lepšímu, ale cesta k zániku – to je tento svět.

Z domu to znáte: Dětský pokoj nespěje sám od sebe k stále větší uklizenosti. Dokonce ani obývací pokoj ne. Věci větší a zapadávají prachem.

A podobně to platí i v duchovním životě. Veliké duchovní hnutí se neudrží na výšinách nastálo, vychladá a vlační. Tak to můžeme vidět znova a znova. Ani sbor nezůstane na výšinách stále. Ani církve ne.

Řada církví, sborů, společenství vznikla odtržením skupiny těch, kterým se zdálo, že jejich společenství nebo církve není dost horlivá, dost duchovně aktivní,

dost probuzená. A přešlo několik let nebo desetiletí a mnozí nařikají, že se vše vrátilo do starých kolejí.

Zákon entropie platí i v duchovním životě. Bez nového zápalu, bez nových výšin, bez nového „výbuchu“ to není možné.

A platí to i pro život jednotlivého křesťana. Bez nového probuzení, bez obnovy, člověk pozvolna a postupně klesá do průměrnosti a všednosti, někdy až do úplné eroze, i v životě víry.

Je to vidět třeba na těch, kdo byli při konfirmaci, nebo při křtu v dospělosti nahore a pozvolna klesají dolů a dolů. Vychládá horlivost, nadšení i víra.

Potřebujeme znovu a znovu chodit pro oheň Božího slova, Božího Ducha, potřebujeme nové obnovení, nové zasvěcení a odevzdání života Bohu. Potřebujeme obnovu své víry. Takovým místem nového zapálení může být třeba evangelizační shromáždění, kurs víry, duchovní cvičení. Člověk ale nesmí být líný, musí vstát a jít.

2.

Druhá generace už není taková jako první. Někdy v dobrém, jindy ve špatném slova smyslu, tady to druhé. Samuelovi synové nebyli jako Samuel: propadli lakotě, brali úplatky a převraceli právo (v. 3). Kde se to děje, společnost upadá. Mizí oběť a láska, mizí právo a spravedlnost, mizí lidskost. Samuel přesto nechal své syny dělat soudce. Sám je za soudce ustanovil (v. 1). Jeho povolal Hospodin, své syny ale ustanovil za soudce Samuel sám.

Jak často i nejzbožnější lidé hledí více na svou krev a příbuznost než na postoj víry a věrnosti k Bohu. A svěřují Boží dílo do nesprávných rukou. Zřejmě musel Samuel zestarat a zeslábnout, aby to udělal.

Přemýšlel jsem mnohokrát, proč to udělal. A také, kde se stala chyba, že jeho vlastní děti nejsou stejnou cestou jako on, ale podobají se spíše synům Élího. Měli matku, která myslela více na jiné věci, než na Boží čest? Nebo zanedbal Samuel pro samou práci výchovu svých synů? Nevíme. Bible jenom konstatuje, že to tak bylo.

V této situaci přijdou izraelští starší za Samuelem: „Chceme krále. Ty jsi starý, tvoji synové nanic. Dej nám krále.“ Je to špatné přání?

Do té doby Izrael krále neměl. Jen vůdce, které mu dal Bůh sám. Mojžíš, Jozue, pak soudci. Bůh je povolal a zplnomocnil. Nikdo z nich nepředal svůj úřad svým synům. Přímé Boží povolání mělo zajistit, že se do vedoucí role dostanou správní lidé, bohobojní a bohaposlušní.

Takový může být i král, a někteří takoví byli. Pokud se ale královský úřad dědí, vůbec to tak být nemusí. Na trůn nastoupí pokrevní potomek, který ale vůbec nemusí být také dědicem a pokračovatelem duchovním. Dějiny izraelského království jsou toho velmi smutným příkladem.

3.

Zástupci lidu říkají Samuelovi: „I my chceme být jako všechny národy.“ Být jako druzí. To je ohromné pokušení každého člověka. Být jako druzí. Když všichni lžou a pomáhají si polopravdami, proč mluvit pravdu? Když kradou – proč nekrást? Když podvádějí – proč nepodvádět? Když mluví oplzle – proč ne? Když nemají úctu k manželství – proč zachovávat věrnost?

Je to jeden z nejčastějších argumentů: „Vždyť to dělají všichni!“ Je to prastará lidská touha a vlastnost. Přizpůsobit se. A lidé se přizpůsobují víc, než je nutné. Proč na sebe upozorňovat? Proč volit způsob života, který je jiný?

Je to strašlivý zákon a hrozné pravidlo. Protože člověk se přestane ptát, co je dobré, co je správné, co je pravda, a ptá se jen: „Co dělají druzí?“

Proto apoštol Pavel napsal: „Nepřizpůsobujte se tomuto světu, tomuto věku,“ doslova nepřejímejte schémata tohoto světa (Ř 12,2). „Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími!“ (2K 6,14).

Na řadě míst v Písmu čteme: „Oddělte se, nepřizpůsobujte se. Buďte jiní.“ A tato slova platí do písmene a stejně důrazně i pro dnešní dny. Kristovi vyznavači se musí odlišovat, musí být jiní.

Jenomže právě zde nastává nejtěžší problém: Co to znamená oddělit se, nepřizpůsobovat se, netáhnout jho s nevěřícími?

Představte si, že venku prší. Všichni mají deštník. Ale vy se nechcete přizpůsobovat. A necháte deštník doma. Nechcete být jako druzí. A nejste jako druzí. Jste jiní. Asi ale cítíte, že slovo o nepřizpůsobování a jinakosti znamená něco jiného.

Jde o něco mnohem podstatnějšího a důležitějšího. Jde o způsob života tohoto světa. Izrael chtěl tehdy být jako jiní – chtěl mít krále, viditelného krále místo neviditelného Boha. Chtěl mít baala a ašartu s jejich neřády místo Božích řádů.

Nebýt jako jiné národy znamená dnes: Nepřijímat způsoby světa, v němž žijeme. Nepřijímat zlo a podvod, lež a lest. Nepřijímat nepravdu. Nepřizpůsobovat se světu v jeho zlu. V jeho honbě za mamonem, požitkem, rozkoší, přepychem. V jeho touze mít stále víc. V jeho neustálé nespokojenosti. V jeho posouvání a ohýbání norem.

Nebýt jako jiné národy znamená mít jiný způsob života. Jiné priority. Nepřizpůsobovat se světu ve způsobu trávení volného času. Nepřizpůsobovat se světu v prožívání neděle. Nepřizpůsobovat se stylu života, špatnému a zlému, který mají lidé kolem. Nepřizpůsobovat se v rozvrácených manželstvích, v pokřiveném pohledu na sexualitu a vztahy. Nespřáhat se s těmi, kdo jdou za nepravostí a zlem.

Proti lidské touze být jako druzí, připodobňovat se, stojí Boží požadavek nebýt jako druzí. Ne z trucu, ne z pýchy, ne z touhy upozornit na sebe, ale z hluboké vnitřní věrnosti Pánu Ježíši Kristu. Pro křesťana není programem a nemá být programem snaha být odlišný za každou cenu od lidí světa. Ale platí, že je třeba a že je nutné být odlišný tam, kde to chce Boží slovo.

Tato odlišnost má dýchat z nás, z našich rodin a domovů. Odlišnost v tom, že nevidíme smysl života jen v práci a/nebo zábavě, že máme čas pro Boha a jeho slovo, čas na shromáždění. Odlišnost v tom, že to, co na nás přichází, přijímáme v důvěře v Boží moc. Odlišnost v tom, že žijeme nadějí a pokojem. Odlišnost v děkovaní a vděčnosti.

Odlišnost v tom, že naše slova dýchají ryzostí a pravdivostí, že nikdy nejsou oplzlá a dvojsmyslná. Odlišnost v tom, že jsme ochotni sloužit, že jsme ochotni k sebezapření a kázni, že jsme ochotni nést Kristův kříž. Odlišnost v tom, že se řídíme Božími rády a příkázáními.

Máme všichni ten sklon v sobě: chceme se podobat těm druhým. Jak moc potřebujeme pomoc Ducha svatého, abychom nechtěli být jako jiné národy, ale chtěli být jako Boží lid. Jak moc potřebujeme proměnu srdce, abychom se chtěli podobat našemu Pánu a Spasiteli.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že nás zveš a voláš k jinakosti Božích dětí. K tomu, abychom byli tvým obrazem uprostřed tohoto světa. Ukaž nám, prosíme, jak a v čem být jiní, v pokoře a poslušnosti tobě. Daruj nám sílu a odvahu k takové jinakosti. Amen.

Michal Šourek, 8. 10. 2023